

מדינת ישראל
השרה להגנת הסביבה
לשכת השרה

כ"ט תשרי תשפ"ה
31 אוקטובר 2024

לכבוד: עו"ד גלי בהרב מיארה - היועצת המשפטית לממשלה
משרד המשפטים
ירושלים

הנדון: עמדת השרה להגנת הסביבה בנושא זיהום האויר באזור אשדוד רבתי

לפני שבועות בודדים חתמה הממונה על פי חוק במשרד להגנת הסביבה על היתר פליטה למתקן להתפלת מים וייצור חשמל שעתיד לקום באזור התעשייה הצפוני של אשדוד.

כאן המקום לציין כי חתימה זו בוצעה באופן החוקי והתקין ביותר ועל פי הסמכות המוקנית בחוק לראש האגף לשינויי אקלים במשרד להגנת הסביבה (האגף לאיכות אויר כפי שמצוין בחוק אויר נקי תשס"ח-2008).

מתקן ההתפלה וייצור החשמל אושר בכל מוסדות התכנון (בשנת 2014) על פי הנהלים ובברכתם ובעידודם של משרדי האוצר האנרגיה והתשתיות. על פי החוק, כל מתקן שיש בו מתקן פליטה מחויב לקבל היתר פליטה מטעם המשרד להגנת הסביבה שבו נקבעים בו ערכי הפליטה המותרים.

עם זאת, עמדתי אותה הבעתי בפני הדרג המקצועי של המשרד להגנת הסביבה היא שיש לבחון את מתן היתר הפליטה בהתאמה ובאופן מצרפי לכלל האזור שכאמור יש בו מקורות זיהום קיימים אליהם יתווספו מקורות זיהום נוספים המתוכננים לקום בעתיד הקרוב.

לצערי הרב, החתימה על היתר הפליטה למתקן ההתפלה באשדוד מתנגשת עם המהות של חוק אויר נקי שמטרתו היא זאת:

"חוק זה מטרתו להביא לשיפור של איכות האויר וכן למנוע ולצמצם את זיהום האויר, בין השאר על ידי קביעת איסורים וחובות בהתאם לעקרונות הזהירות המונעת, והכל לשם הגנה על חיי אדם, בריאותם ואיכות חייהם של בני אדם ולשם הגנה על הסביבה, לרבות משאבי הטבע, המערכות האקולוגיות והמגוון הביולוגי, למען הציבור ולמען הדורות הבאים ובהתחשב בצורכיהם".

באזור אשדוד רבתי יש עומס תשתיות מזהמות גדול מאוד בשטח מצומצם יחסית. החל מנמל אשדוד שבו יש זיהום רב מכלי שיט, בית זיקוק לנפט ומפעלים מזהמים נוספים. על עומס התשתיות הקיים יתווסף עכשיו מתקן ההתפלה המתוכנן ובעתיד הקרוב מבקשים להעביר את התעשייה הפטרוכימית במפרץ חיפה אל אשדוד כחלק מהביטוי המעשי של תמ"א 75.

נוסף לזיהום האויר, תושבי יבנה והישובים הסמוכים לאזור התעשייה של אשדוד מתלוננים על מפגעי ריח קשים ביותר ונמצאים בקשר רציף על בסיס יומי עם נציגי המשרד להגנת הסביבה

המצב הקיים בשטח והמצב המתוכנן העתידי שבו אזור אשדוד רבתי יהיה אזור מוכה זיהום אויר הוא מצב בלתי נסבל לכל הדעות, המתנגש עם מטרת חוק אויר נקי, אינו מוסרי והוא בניגוד לצו מצפוני כשרה להגנת הסביבה של מדינת ישראל.

מדינת ישראל
השרה להגנת הסביבה
לשכת השרה

מאחר ואינני יכולה להשלים עם המצב שבו בריאות ואיכות חייהם תושבי אשדוד והסביבה נמצאת תחת סכנה, ומתוך עיקרון הזהירות המונעת שקובע חוק אויר נקי הוריתי למנכ"ל המשרד להגנת הסביבה לבחון מחדש את עדכון ערכי איכות האויר.

התיקון האחרון בתקנות היה בשנת 2016. כלומר לפני כשמונה שנים ותוקפן עד 1 במארכ 2027.

עם זאת, לשרה להגנת הסביבה יש את הסמכות לבחון מחדש את התקנות בכל חמש שנים (סעיף 6 (ד) לחוק אויר נקי תשס"ח-2008):

השר יבחן מעת לעת, ולפחות אחת לחמש שנים, את הצורך בעדכון ערכי איכות האויר שקבע.

יש לציין שבמהלך שמונה השנים האחרונות שיטות המדידה של ערכי איכות האויר השתנו ונקבעו שיטות ותקנים חדשים.

בנוסף על כך, הוריתי למנכ"ל המשרד לקדם תוכנית לאומית לצמצום זיהום האויר באזור אשדוד בשיתוף ובתיאום ראשי הרשויות המקומיות והאיזוריות ומשרדי הממשלה הרלוונטיים.

לאור ההתנגשות שיש בין מתן היתר הפליטה למתקן להתפלת מים וייצור חשמל באזור התעשייה הצפוני של אשדוד, לבין מהות חוק אויר נקי שמטרתו להגן ולשמור על בריאות הציבור, אבקש מגבירתי להורות לבחון מחדש את מתן היתר הפליטה לאור המציאות הנוכחית, תוך מתן הנחיות נוספות באשר לטכנולוגיות מתקדמות ומשופרות ו/או הגבלות במתן ההיתר.

בכבוד רב,

עידית סילמן
השרה להגנת
הסביבה

העתקים:

אסף יזדי, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה
עו"ד איריס שליט, יועצת משפטית (בפועל) המשרד להגנת הסביבה
ראשי רשויות מקומיות
ראשי רשויות אזוריות